

Predikan på 3:e söndagen i Advent, 101212, Mariakyrkan, 3 årg.

Axel Fors

Läsningar:

Gammlatestamentlig	Jes 40:1-8
Epistel	Gal 3:21-29
Evangelium	Luk 3:1-15

På nyårsdagen 1944 blev sognepræsten i Vedersø, på den västjylländska vischan i Danmark, aldrig upp i sin predikstol. Han gick inte ens för altaret i sin lilla kyrka. Han tog inte ens på sig prästkläderna. Han förmådde inte. Istället ställde han sig, iförd sin vardagliga ytterrock och sin högröda halsduk, vid sidan av kyrkans julgran, nedanför predikstolen. För han kände en så enorm sorg och smärta över att ondskan i hans omvärld, i hans land *och* i hans församling, så infiltrerat och fördunklat människors liv, att de helt frivilligt, utan något som helst hot eller någon utpressning, kunde gå i det ondas tjänst, trots att de egentligen inte hade behövt det. Han kände sorg och ilska över att människor i hans församling gjorde det frivilligt, för snöd vinnings skull, trots att andra fick lida. Prästen, där ute på den hårt vindpinade och karga landsbygden - där det inte bodde mer än 600 personer, fattiga lantbrukare och fiskare - han såg ingen annan möjlighet än att hålla något, som faktiskt mest kan liknas vid en straffpredikan. En oändligt *stark* straffpredikan över ondskan i världen, i Danmark och i lilla Vedersø församling. För han kunde bara inte stå och se på.

Han kunde inte se på, när nazityska kanoner, stridsvagnar och flygmaskiner angripit hans land. Han kunde inte se på när judar förföljdes också i hans egen bygd. Han kunde inte tåga stilla, när de som sa emot ockupationsmakten fängslades, överallt i hela Norden, och skickades till koncentrationsläger. Han kunde inte tåga stilla när barn och gamla misshandlades och fördes bort, i hans egen närhet. Han höll sin profetiska straffpredikan, trots att han kände hur rädslan, eländigheten och hånfullheten kröp allt närmre och närmre, ända in i hans sovrum, där han varje kväll tänkte, innan han gick och la sig: "Kommer de efter mig inatt?" En tanke som plågade honom så, eftersom han älskade sitt liv, hade så det räckt och blev över att göra i sin gärning som präst, och var så glad för sin fru och sina barn. Men samtidigt som han stod där, och predikade så profetiskt och starkt man bara kan göra, var han noga med att påpeka att han absolut inte predikade hat emot någon. "Jeg står ikke her for at prædike Had mot nogen. Det er mig plat umuligt. Ikke engang Adolf Hitler hader jeg." Han visste hur olika människor är och hur mycket ondskans makt kan förleda var och en av oss. Därför var han också mycket *noga* med att citera Jesus själv som säger: *Fader, förlåt dem, de vet inte vad de gör.*

Den danske landsbygdspredikan var en sann profet. Han var på så många sätt lik Johannes döparen. Han var förmodligen inte den lättaste att ha att göra med. Han var inte präst i Ribe domkirke, dit Vedersø hörde, eller i Köpenhamn, eller någon annan mer statusfylld prästtjänst i Danmark. Men han drev människor mot Jesus Kristus. Här ligger nyckeln. Det är av kärlek till människan, som den profetiska rösten har sin plats.

I dagens evangelium säger Johannes döparen till oss: *Huggormsyngel, vem har sagt åt er att ni kan slippa undan den kommande vreden?* Han kallar oss *huggormsyngel*, d.v.s. "djävulens barn". Men så viktig är omvändelsen från det onda. Så viktigt är det att alltid söka förlåtelsen hos Jesus. Vi kan alla bli så förledda. Vi kan alla, av feighet eller helt vanlig foglighet, tystna och bara se till egen vinning. Det är så lätt att tänka: "Om jag sticker ut hakan och säger emot det som är fel, då blir det så jobbigt. Folk kommer att tycka illa om mig". Precis som några av församlingsborna på hedlandet ut mot Vesterhavet, också tänkte. Men just därför inskräpte sognepræsten hos sina församlingsbor, där han stod i sin lilla kyrka, som knappt rymmer hundra personer och är mindre än Mariakyrkan, han inskräpte att vi inte har fått våra liv som en gåva av Gud för att enbart tänka på oss själva. Det är vår uppgift att verka för det goda och att faktiskt *fördöma* det *onda*, i vår värld, i Sverige, i vår omgivning, i vår församling och i våra egna liv. Just därför ger Johannes döparen oss förmaningar, när vi möter honom där ute i öknen.

Det är inte meningen att vi bara ska se på när främlingsfientligheten breder ut sig och till och med tar plats i Sveriges riksdag. Där det nu, helt öppet, torgförs en politik, som värderar människor efter hur stor deras

plånbok är och målar ut flyktingar, *flyktingar*, som snyltare. Har man inga pengar är man en belastning och har inte här att göra. En politik som vinner fler anhängare också här i Värnamo. Det är inte meningen att vi bara ska se på när irakiska kristna fortfarande utvisas från vårt land. Det är inte meningen att vi bara ska se på när foster, *barn*, med downs syndrom sorteras ut, väljs bort och dödas via abort, och att man i ett av våra grannländer betecknar det som något lyckat. Det är inte meningen att vi bara ska se på när den numera vanliga svenska ateistjulen, den utan Jesus, lurar fler och fler människor in i en lånekarusell, där man måste låna ihop pengar för att kunna ro iland ett ”firande” med alla sina julklappar och sin mat, och sedan får svårt att klara sig. Ett sätt att köpa sig falsk gemenskap när relationerna för många ändå inte är de bästa, och ett kristet försoningsbudskap hade varit det bästa. Vi dras också lätt med i det där. Vi som egentligen är kallade att vara kristna motpoler för att visa på julens centrum, Jesus. Det är inte meningen att vi bara ska se på när skilsmässostatistiken vittnar om att fler och fler barn och ungdomar hamnar i kläm, och får bära lidandet p.g.a. brustna löften om kärlek och trohet. Vi behövs som stöd. Vi kan inte gömma oss bakom att vi är medlemmar i kyrkan och kallar oss kristna, eller Abrahams barn, som Johannes säger. Det räcker inte med en yttre tillhörighet. Varför är det kallt runt omkring oss? Kanske beror det på att *vi* har tappat förbindelsen med Jesus? Ständig omvändelse är nödvändig också för *oss*! Så att vi kan ta emot tröst, förlåtelse och mod och sedan ge det vidare till vår alltmer gudsfrånvända omgivning där mycket är brustet. Ständig omvändelse är nödvändig också för *oss*! Så att vår tro kan bli något levande. Så att vi kan bana väg för Jesus i vår omgivning. Så att vi kan släppa vår feghet, vår självpupptagenhet och istället bereda plats för Jesus i våra hjärtan, i vårt julfirande och hos människor runt omkring oss.

Ofta förringar vi vår egen uppgift. Vem lyssnar på mig? Vem lyssnar på oss? Vad spelar det för roll att vi ideligen kommer till en kyrka och firar gudstjänst? Vi dränks ändå i mediebruset. Vi syns inte mycket. Vi är trötta. Vem lyssnar på mig? Vem lyssnar på oss? När vi tänker så, är det viktigt att vi återvänder till Johannes döparen och till prästen där på den vindpinade heden. Öknen och Vedersø kan tyckas vara helt felvalda platser för att hålla straffpredikningar och förkunna sanningen, om man vill att den ska få genomslag. Borde de inte istället ha valt templet i Jerusalem, dansk radio eller en talarstol på Rådhusplatsen i Köpenhamn? Men det gjorde de inte. *Ändå* ansågs de vara *mycket* farliga av makten. Johannes döparens förkunnelse ljuder fortfarande över hela världen. Sognepræsten, där ute på landet, är en av de mest kända danska poeterna och prästerna någonsin, och hans budskap läses och uppförs på teatrar runt om i Danmark fortfarande. Båda bereder *fortfarande idag* plats för Jesus i människors liv. De beror inte på platsen för förkunnelsen. Det beror på sanningen i den. Mariakyrkan i Värnamo och just *din* vardag är inte någon meningslös eller usel plats för vare sig omvändelse från feghet och tystnad *eller* spridande av sanning, tro, hopp och kärlek. Misströsta inte! Ditt liv, som kristen på djupet, som kristen med hela din person, i omvändelse och förlåtelse, är långt mycket mer värdefullt och betydelsefullt än du tror!

Fegheten, själviskheten och fogligheten hos oss är en svår fiende. För det kostar alltid på att stå för sanningen. Man blir ofta missförstådd. Många missar att det *inte* handlar om hat, mot någon. En sann profetisk röst uppviglar inte till hat. Men tonen *måste* ofta bli hård. Det är *nödvändigt* eftersom ondskans krafter ansätter oss så hårt. Den som står för sanningen får ofta ta stryk. Det måste vi räkna med. Hävdar man livets okränkbara värde, hävdar man att omvändelse, förlåtelse och ansvar är den enda vägen för att livet ska kunna bestå, då anses man idag vara patriarkalisk, dömande, mörkerman eller möjligtvis indoktrinerad. Ändå måste vi hela tiden söka trösten och modet hos Jesus för att kunna hävda detta, för våra medmänniskors skull, för Guds skull.

Makten försökte tysta Johannes döparen, som fängslades och halshöggs. Makten försökte tysta den danske landsbygdsprästen. Den fjärde januari 1944, tre dagar efter det att han hållit sin sista (eller möjligen nästsista) predikan, där bredvid kyrkans julgran, hämtades han i sitt hem och sköts till döds av tyska Gestapoagenter i Hørbylunde Banke, väster om staden Silkeborg, där Gestapos danska högkvarter låg, och slängdes i vägrenen. Trots det ljuder deras röster än idag. De gick inte att tysta, för sanningen, tron, hoppet och kärleken består allt. De vågade bereda plats för Jesus i julfirandet, i våra hjärtan och i vår omgivning.

De utförde de profetiska kärleksgärningar Jesus kommit för att ge oss mod och kraft till att utföra: fördöma synden och visa på omvändelsen.

Det är därför vi får möta Jesus här i Mariakyrkan idag, i omvändelse, förlåtelse, ord och nattvard. Så kan Jesus ge oss ett hopp och en tro på, att de ansträngningar vi gör i vår svaghet, i vår egen lilla vardag, utan att så många lyssnar, är farliga! För de spelar en enorm roll, för oss själva och för hela världen.

Att säga sanningen kostar på, men det bereder väg för Kristus och det eviga livet. En uppgift som är viktigare än någonsin, i ett hårt och gudsfrånvänt samhälle som vårt. För det är bara då vi får en möjlighet att i sanning fira en riktigt god jul.

Låt oss avsluta predikan tillsammans. Vi gör det genom att be tillsammans med Kaj Munk, sogneprästen i Vedersø, med en bön från hans predikan, hans sista predikan på jorden, nyårsdagen 1944:

”Käre Gud, vår Far i höjden,
vi tackar dig för att du har rest ditt hus här på jorden,
för att sanningen skulle ha sin fasta borg ibland oss.
Tack för att du också på denna 3:e söndag i Adventstiden 2010 har kallat oss hit.
Det finns tillräckligt många som ljuger i världen.
Här ljuder ditt Ord, som inte frågar efter bifall och inte räknar med vrede,
men som ger tröst och förmaning, om vi bara tar emot det.
I Jesu namn. Amen.”